

Information per sträcka

Anna Sundberg

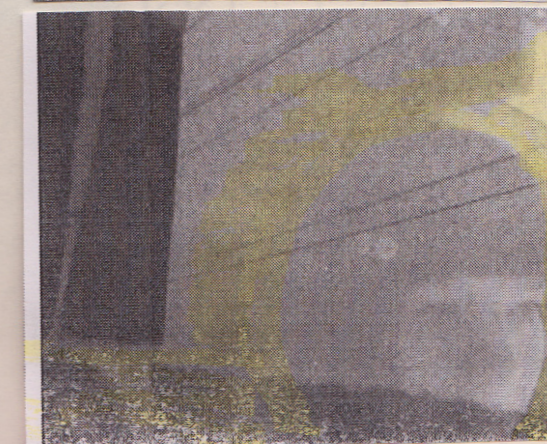
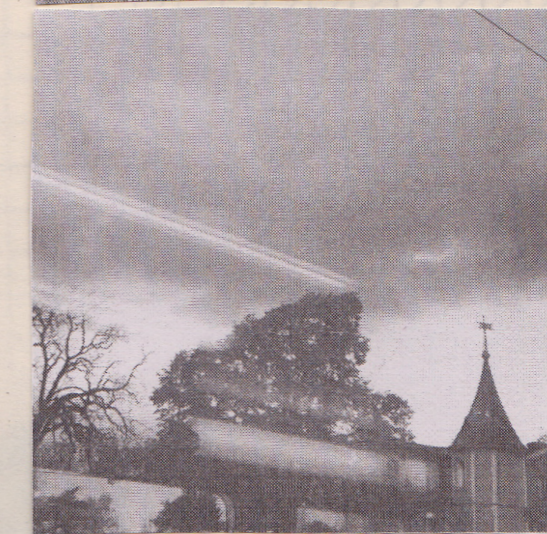
Kandidatexamen smyckekonst 2013.
Högskolan för design och konsthantverk.

Anna Sundberg, 2013
Handledare: Klara Brynge
Extern handledare: Gunilla Grahn
Opponent: Jenny Klemming
Examinator: Karin Johansson
Examensarbete, kandidatutbildningen i smyckekonst
Högskolan för Design och Konsthantverk, Göteborgs Universitet

Abstract

Jag har låtit min yttre miljö vara en stark tongivare och låtit det förenas med mitt verk. Det mesta av mitt arbete har jag utfört i min egen verkstad. Det är en ateljé utformad runt en traditionell guldsmedsverkstad med de verktyg och material som hör till. Där har jag omgivit mig med bilder, material och föremål som intresserar mig.

Resan och förflyttandet mellan HDK och min verkstad var min utgångspunkt. Det har jag dokumenterat och uttryckt i olika material.

Bakgrund

Att hitta en kärna i sin process. Vad är det som gör att ett arbete blir på ett visst sätt? Vilka faktorer spelar in? Det intresserar mig nu när jag ska avsluta min kandidatutbildning på smyckekonst.

De arbeten jag gjort har fått en mer och mer utpräglad karaktär. Det har blivit en slags karta innehållande frågor (och svar?). De har ofta innehållit många delar. Innebörden av smyckebegreppet har blivit mer och mer intressant men jag har försökt hitta nya sätt att ställa frågorna inom ämnet och jag som utövare har fått spela en större roll.

När jag började på HDK hade jag alltid smycken som ett slags mål på uppgifterna, "Jag går ju smyckekonst, här det ska bli smycken!". Den senare perioden av utbildningen har jag släppt det mer och mer, det blir alltid smycken ändå. Eftersom det är mitt uttryck och mitt språk. Konsekvensen av det är att jag inte sätter smyckemekanismer på det som inte ska vara smycken. Det är då lättare för mig att se vad som ska bäras på kroppen när det inte är självklart att allt ska bäras. Vad det är som avgör vad som blir smycken är nog min egen vilja att bära det, jag utgår ifrån mig själv. Vissa föremål talar om smycken även om de inte har den praktiska funktionen.

Innan jag började med smyckekonst utbildade jag mig till och arbetade som guldsmed, det är där jag har mina rötter. Ramarna inom hantverket är mer självklara och starka, det är något helt annat än smyckekonsten. Ändå går det sida vid sida på något sätt, smycke är det gemensamma begreppet men tankesättet skiljer sig åt.

Jag såg examensarbetet som en chans att få jobba en längre tid med något. Det var också en chans att utforska hur det är att följa sina impulser och våga släppa taget. Hur långt kan lusten till arbetet och görandet ta mig? Händernas vana att forma ett material.

När jag började hade jag inte en så tydlig eller bestämd utgångspunkt utan jag hade bestämt mig för att förlita mig på min magkänsla och mina impulser i verkstaden. Det var en frihet, samtidigt som det är lite skrämmande att inte ha en klar bild av hur ens arbete kommer att bli (kommer det att bli något alls? Behöver jag ha starkare ramar att luta mig mot?). Jag tror den konstnärliga processen innehåller många beslut med hjälp av magkänslan, sina samlade tidigare erfarenheter hjälper en att välja åt vilket håll man ska gå, vart arbetet lutar. Jag tyckte att det skulle vara intressant att lita extra mycket på den här känslan under projektet och låta det vara min måttstock. Svårigheten med denna arbetsmetod har varit att det just är ett examensprojekt som ska genomföras, redovisas och opponeras. Med det i tankarna så kommer viljan att kontrollera och styra projektet mer.

Att hitta en kärna i sin process.

Från ett tidigare arbete. Jag är ungefär lika lång som min bänk. —>

Bilder från tidigare arbeteten. (2011-2012).

Bilder från Naturhistoriska museet i Göteborg.

Bilder från Tekniska museet i Stockholm.

Inspirationsbilder.

Egna fotografier och bilder av verk av andra konstnärer. Mest har jag letat efter en känsla som jag gillar.

Något som känns i magen.

Så här var början.

Här är en del av min projektbeskrivning.

Målet med mitt examensprojekt är att utforska och utmana min egna konstnärliga process. Jag vill testa min förmåga och gå så långt jag kan med projektet. Min utgångspunkt kommer att vara förflyttning mellan olika platser och ritualer och företeelser i samband med det. Jag ska utforska det och sedan försöka uttrycka det i ett material.

Syftet med att utforska och utmana den egna processen är att bekräfta den känslan jag får i magen när något är på väg åt rätt håll och att komma till nya insikter i mitt arbete.

Det jag kan se i mitt tidigare arbete som gemensam nämnare är ett analytiskt tillvägagångssätt. Några av smyckena har fått berätta om de andra och de har bekräftat varandras närvaro, ibland som en lek med associationer. Jag vill ofta skala av intrycken från det jag undersöker. Jag vill vrida och vända på det, zooma in och zooma ut. Sedan lyfta upp det som för tillfället verkar intressant.

Bakgrunden till utgångspunkten i projektet är resandet mellan två olika platser som pågått under min studietid på HDK. Det här är inget som jag använt mig av i det konstnärliga arbetet tidigare, men fenomenet att förflytta sig och resa mellan dessa platser har under studietiden varit en "yttre faktor".

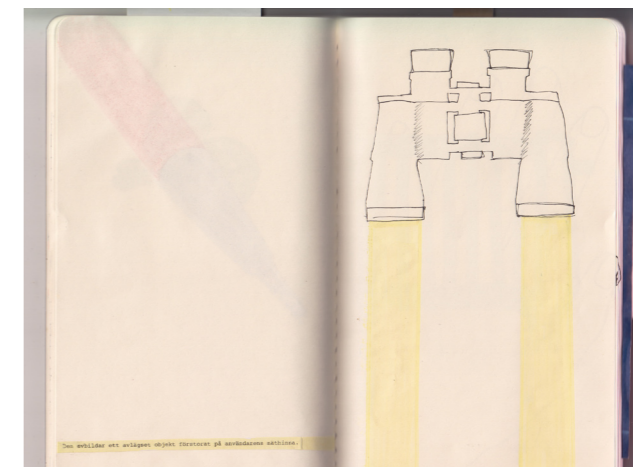
För att börja någonstans så beslutade jag att använda något som redan var en del av mitt vardagliga liv och en praktisk omständighet i mitt arbete. Det var resorna mellan mitt hem i Kumla och HDK i Göteborg. Jag har hela tiden utfört det mesta av mitt praktiska arbete i verkstaden i mitt hem och varit på högskolan i Göteborg när vi haft möten, handledning eller kurser på plats.

Jag skulle utforska mellanrummet mellan dessa platser och hur det påverkar mitt arbete, men vid startpunkten hade jag faktiskt inte en aning om hur jag skulle angripa uppgiften. Inte heller hade jag på något sätt använt mig av resorna i något tidigare projekt, även om det varit en i högsta grad närvarande del av dem under mina år på HDK. Det visade sig vara en utmaning och i början av projektet visste jag inte riktigt hur jag skulle reflektera resandet i ett arbete. Tankar om att jag skulle göra något på tågresorna eller något som påverkades av förflyttandet fanns där. Mitt problem var att jag hakade upp mig på det fysiska resandet och hade lite prestationsångest.

Men det kommer aldrig några bra saker med sådana tankar, det bästa för mig brukar vara att inte tänka på resultatet. Jag brottades lite med uppgiften jag givit mig själv och hade det kämpigt till en början. Det är ganska typiskt i min process, och kanske i många andras. Jag brukar behöva ha lite tid på mig för att komma igång och samla tankarna. Jag försökte hålla det i minnet under de första veckorna.

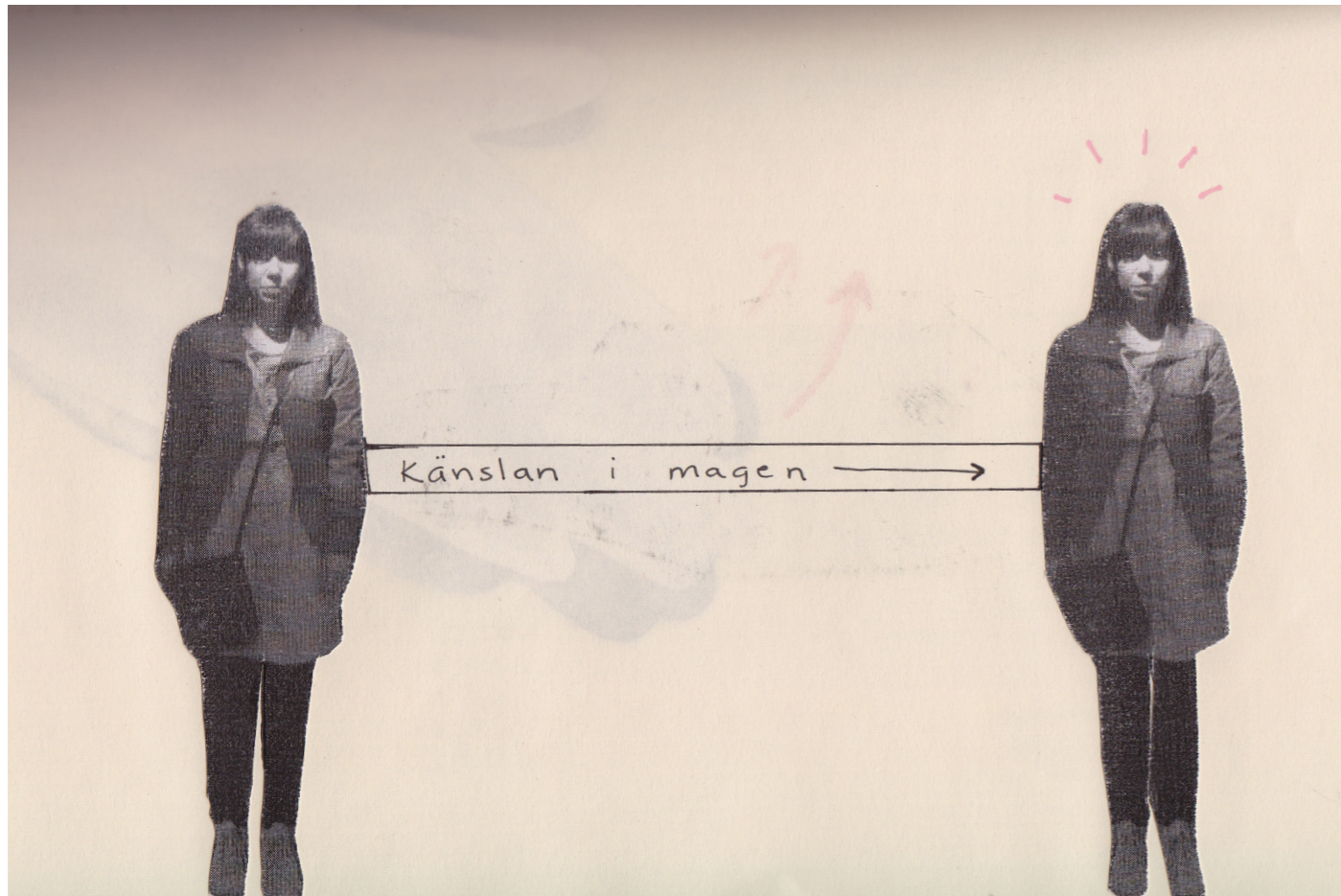
I starten av processen var jag ganska säker på att en arbetsplats skulle vara närvarande men hade annars inte så klar bild av vad jag skulle börja med. Jag bestämde mig för att börja göra verktyg till mitt resande och mitt examensprojekt för att fokusera lite bättre. Genom dessa verktyg kunde jag se på de saker som var viktiga i ett avgränsat område. Jag gjorde en kikare till att börja med, sedan ett förstoringsglas för att riktigt kunna fokusera och komma närmare. Den familjen fortsatte att växa till en liten grupp av verktyg. Några blev smycken/verktyg och andra fick förbli objekt. Jag hade från början tänkt sätta i glas i förstoringsglasen och kikaren, men när ramen till glaset var färdig så tyckte jag inte att det längre behövdes. Jag ville hellre ha en form som säger titta/gå nära/undersök.

Jag har fått frågan om varför just seendet är viktigt, det kan vara så att jag fokuserat på ögonen och händerna eftersom även de är några av mina viktigaste verktyg.

Jag fick heja på mig själv.

Lita på känslan i magen.

Då började det hända något.

Jag använde mig av vad som fanns i verkstaden. I en låda hade jag samlat formpressad plast från olika förpackningar. Jag började gjuta gips i dem för att kunna se formerna på ett annat sätt. En form av en form av en form.

Jag jobbade med förstöringsglasen och ville bestämma vad man skulle se i dem. Samtidigt fortsatte jag med gipsavgjutningarna, och tolkade de formerna på olika sätt. De fick vara en tyngd, ett ankare till resten av samlingen. Något i fast form behövdes till de andra objekten på mitt arbetsbord. När jag tyckte att det var balans och de vita gipsformerna fyllde sitt syfte slutade jag göra fler.

Måndag 4 februari, Göteborg
Köper en skissbok.

Det där som känns i magen, ett pirr som närmar sig ett illamående på en enda sekund. Det är kanske ödesmättnad?

Tisdag 5 februari, Göteborg

Början av examensprojektet. Lite pirrigt på något vis. Går till Naturhistoriska museet för att fundera lite. Tycker att det stället berättar mer om människan än om djuren som det försöker beskriva. Det säger något om vår vilja att veta, om vårt sätt att kategorisera och organisera. Den redovisande och informativa estetiken tilltalar mig. Men jag blir också något illa till mods på något vis av miljön och allt dött.

Ons 6 februari kl. 8.35, Kumla

Jobbar hemma i min verkstad, skissar med överstrykningspenna. Tycker om dess funktion att lyfta upp och belysa ett visst stycke. Den berättar vad som är viktigt och säger var jag ska titta. Färgen är som ljus. Jag imiterar överstrykningspennorna i ett massivt material. Svart och lite strängt.

Tors 7 februari, Kumla

Vill jobba med något, känna mig produktiv och igång. Trasslar in mig i tanken.

Hur är det när man rör sig mellan olika platser? När ett arbete förflyttas under min konstnärliga process, har det någon betydelse alls? Wikipediar ordet plats, där står "Ett rum som människor fyllt med meningar och betydelser". skrivbordsplats - arbetsplats - sittplats - busshållplats - gravplats Ibland ringer jag min pappa när jag passerar hans hem med tåget från Göteborg, bara för att säga att "nu åker jag förbi dig", det finns ingen riktig logik i detta eftersom tåget bara blåser förbi men det är en impuls.

Hjärnan
+
Mage
Andning
Hjärtklappning
=

Hur det känns i magen.

Fråga: är magkänslan risktagande? Eller vill den ha det tryggt?

Om 2 arbetsplatser:

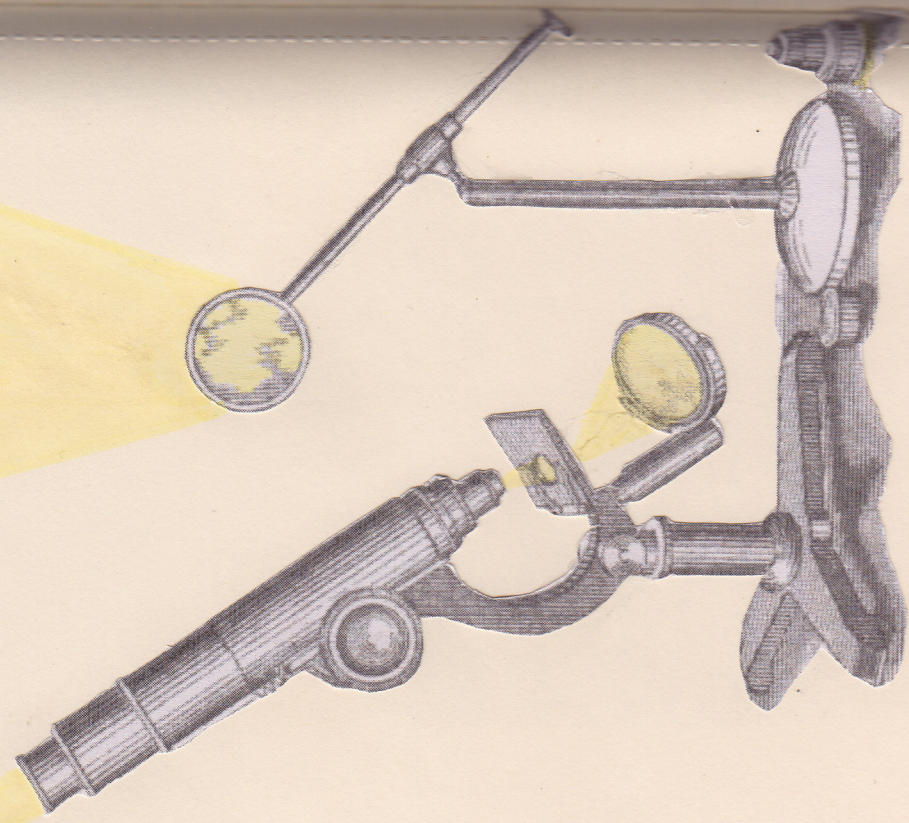
Jag önskar ibland att handledningen kunde vara hemma i min hemmaverkstad. Bara för att visa var allt händer. Men miljön är viktig. Jag har en inlärd arbetsstämning som kommer till mig när jag är i min verkstad. Kroppen och hjärnan vet vad som ska göras. Ensamheten är också viktig för mig, den ger mig koncentration. Men ibland också frustration.

Fredag 8/2, Kumla

Verktyg för att navigera, se saker tydligt. Kikare, kompass och karta.

ett mikroskop (av grekiska mikros 'liten' och skopos 'som iakttagelse') är ett instrument som används till att synliggöra och se på föremål som är för små för att se med blotta ögat. Tekniken att undersöka mycket små föremål med ett dylikt instrument kallas mikroskopi.

Måndag 11/2, Kumla

Första dagen med bra flyt, glömde bort tiden på eftermiddagen. Fick skynda till dagis. Lyssnar på P1. De säger att man kan se på en stad med en inflyttads ögon.

Tis. 12/2, Kumla

Gör några verktyg för att undersöka omgivningen. Kikare och förstoringsglas. Tänker att jag kanske kan titta genom dem, de kan bli någon slags verktyg i mitt arbete. Min pappa kommer och hjälper mig att fixa till en gasflaska.

Ons 13/2

kl. 9.30. Jobbar i verkstaden, packar ihop. Åker med tåget om två timmar. Har lite panik över den förlorade arbetstiden det innebär, resan dit och tillbaka.

kl. 14.30. Har handledning med Klara, skönt att prata med någon om ens arbete. Vi samtalar om två platser som tillsammans blir en. Om vad man ser där man befinner sig, vad man registrerar och vilka saker går en förbi.

Bestämmer mig för att:

-Använda bilder (från tåget?).

-Testa att göra en riktning på förstoringsglas.

-Göra en kamera (ska det vara en bild i?).

-Göra klart förstoringsglas.

-Börja skriva ner vad jag tar med mig på resorna för att kunna analysera hur stor betydelse det har. Dokumentera det?

Fre. 15/2

Resandets betydelse i arbetet.

Jag jobbar på så olika sätt när jag är i Gtb/hemma. När jag är på HDK är det mest för handledning, skriver ut saker och använder de verktyg jag inte har tillgång till hemma. Sedan även den sociala biten, prata om arbetet med de andra i klassen och sådant. Hemma i min egen verkstad är det mer ett jämnt arbetsflöde, där jag kan följa mina impulser. En sak som kan förändra är de saker och material som jag väljer att lämna kvar eller ta med mig. Intrycken.

12/3

Dåligt antecknande. Ska skärpa mig. Dokumenterar fortfarande packningen.

Torsdag 4 april kl. 11.04, Kumla

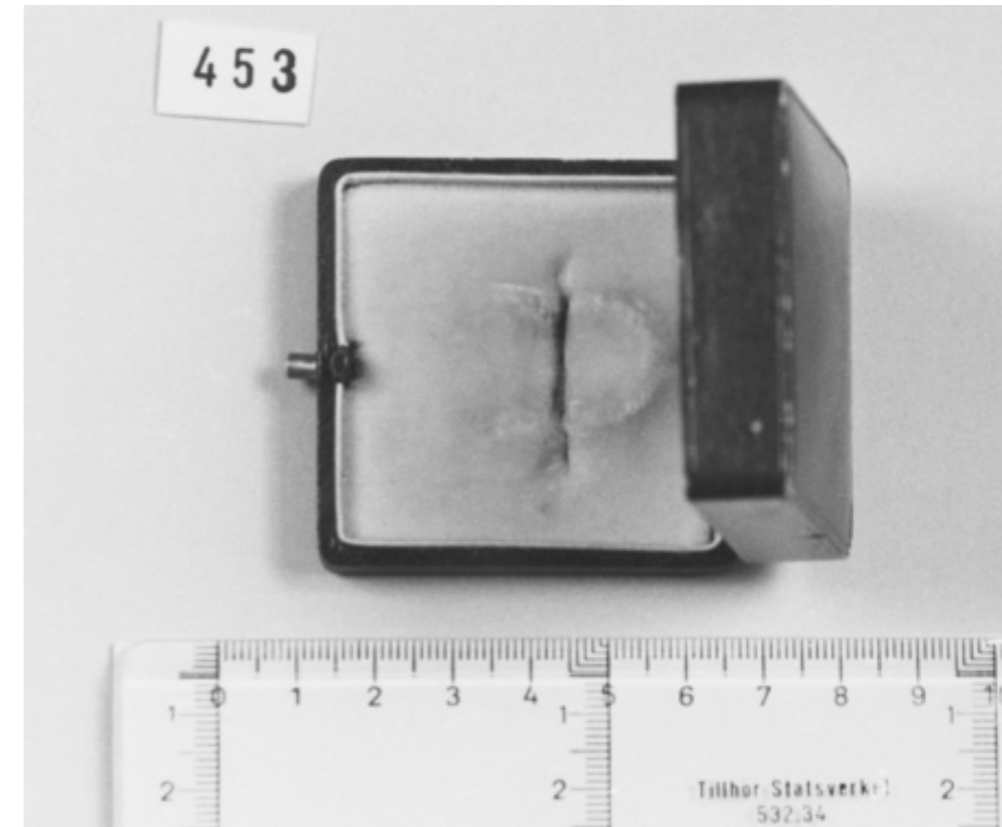
Mitt arbete går bra, men jag önskar att jag hade ännu mer tid i verkstaden. Allt som jag arbetat med de här veckorna börjar falla på plats och jag har mersmak. Men jag försöker påminna mig att jag får fortsätta även efter examen. Nu är det tid för skrivdelen av mitt arbete. Jag undrar vad jag ska skriva, hur ska jag beskriva mitt arbete?

Vissa dagar när jag ser på mitt arbete tänker jag "vad är detta?", en fråga delad av både oro och nyfikenhet. Jag tror att mitt arbete har utvecklats till ett av föremål som alla hör samman, delar av en kontext. Jag försöker förklara något för betraktaren men samtidigt vill jag inte riktigt att de ska förstå. Jag vill visa ett logiskt sammanhang men inte avslöja för mycket. Om jag skulle försöka avslöja något eller göra det tydligt så kanske betraktaren skulle dra en slutsats för snabbt. Jag vill snarare locka till en alternativ förklaring och bidra med en stämning.

Den vetenskapliga estetiken.

I ett tidigt skede av processen besökte jag Naturhistoriska museet i Göteborg. Jag tycker att det är spännande med museum. Hur man väljer att visa besökaren föremål och redovisa fakta. Det är också något jag använt mig av i tidigare arbeten. Ofta är det verktygen som man använder för att förklara något jag fastnar för. Även när man försöker beskriva helt främmande objekt eller när ett högst vanligt objekt ställs i fokus och analyseras grundligt. Jag brukar också ofta gå och fantisera om det som presenteras som fakta, kan ha blivit felbedömt från början, kanske fakta följt med och fortsatt vara felaktig (vem kan veta exakt vad något varit långt tillbaka i tiden t.ex.). Kanske kan fakta förvrängts i led mellan olika människor.

Jag hade den känslan med mig in i processen och ville fånga stämningen som infinner sig när man är i en sådan miljö. Låna vissa element och symboler från den världen. Som måtten på något och sättet man presenterar föremål.

Ask till brosch. Armemuseum (digitalmuseum.se)

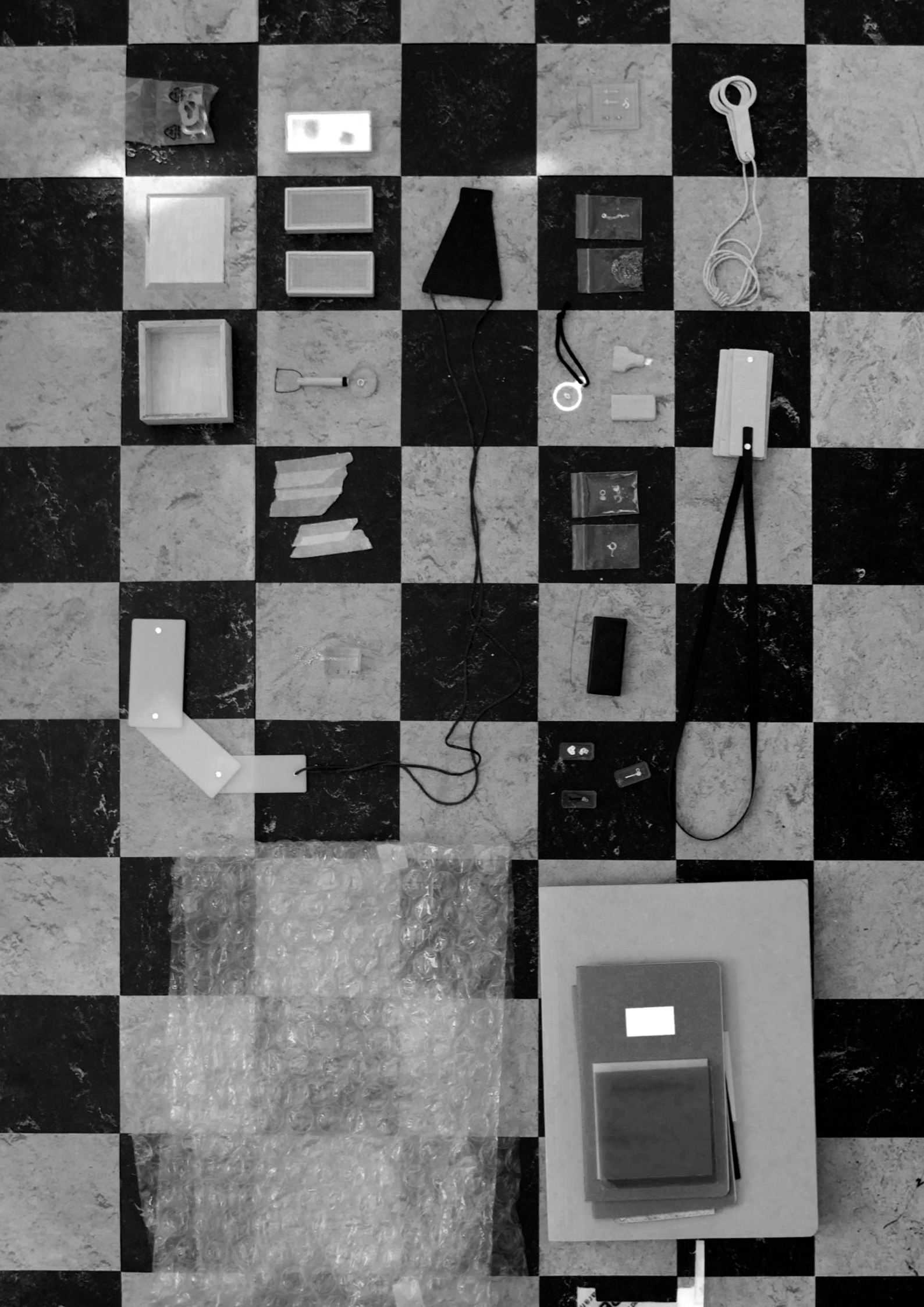
Förstoringsglas med riktning.
65 x 30 x 50 mm

Jag ställde upp ett bord i min verkstad där projektet fick vara. Det gjorde att det var lätt för mig att ha en överblick. Flytta dit och bort saker. Arrangera om dem på bordet. Se vad som var rätt.

Några veckor in i arbetet började jag att dokumentera min packning när jag reste till HDK och kom hem, jag ville se om det förändrades. Jag dokumenterade både min privata packning och min arbetsväska för att se om det fanns samband. Den privata packningen blev efter ett tag rätt så enformig, den förändrades inte på samma sätt som arbetet. Jag insåg också efter ett tag att jag inte kände mig så bekväm med att dokumentera den.

Att packa ihop och packa ner gjorde också att arbetets komposition förändrades ständigt, plötsligt kunde jag se samband mellan några pjäser som jag inte sett innan. Jag försökte att inte fastna i mönster och ville inte ha fasta platser för delarna, det som fick ligga kvar på samma plats under hela projektet var den vita delen av arbetet. Det blev som en solid massa som tillät det andra att vara mer rörligt.

3 APRIL AVRESA

1. Halsband, kikare.
2. Pennor.
3. Mått, Brosch
4. Mått, 3 cm
5. Raster, rutnät
6. Konserverade smycken.
7. Förstoringsglas med springring
8. Samling av smyckedelar, brosch.
9. Brosch.
10. Zip-påse med kedja.
11. Glas med snurreluss
12. Zip-påse med kedja.
13. Tejp.
14. Kikare, ihopfällbar.
15. Zip-påsar
16. Kikare
17. Beslag
18. Beslag
19. Bilder
20. Skissbok

Kanske såg jag även något i den privata packningen. Det blev i alla fall en bra ritual vid avresor och hemkomster. Jag vet inte vilket som var viktigast för arbetet, själva handlingen eller dokumentationen.

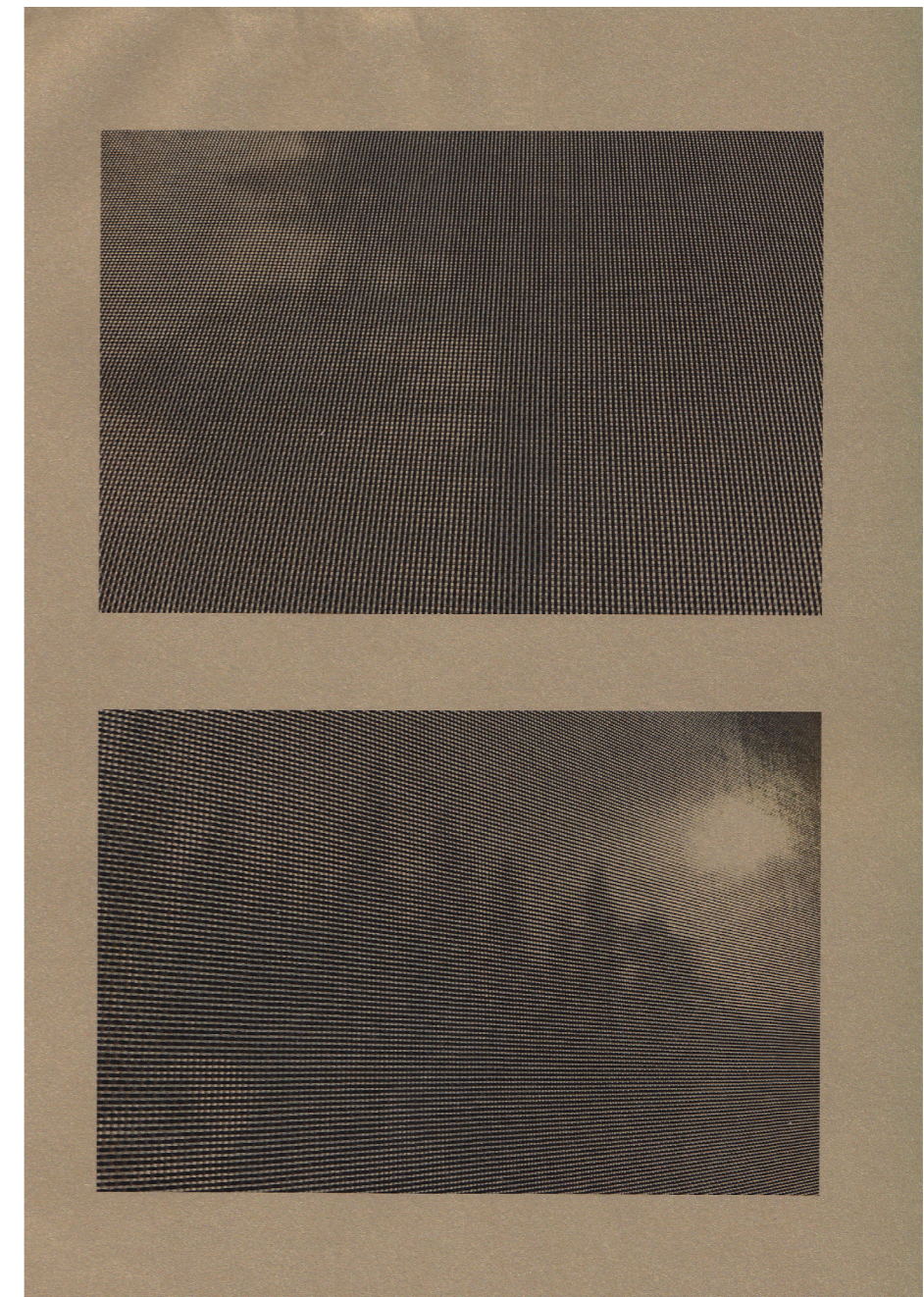
Att resa mellan två platser.

Jag samlade bilder och intryck från mina resor, tågresa har blivit ett slags mellanting mellan dessa platser. I det slutgiltiga verket finns inte resan tydligt kvar utan det analytiska tillvägagångssättet och redovisandet av fakta har tagit en större plats. Det gör inget eftersom jag ville använda mig av resan, göra den till en del av min process men inte nödvändigtvis spegla den.

När jag packat min väska för att resa så har jag blivit tvungen att välja vad jag ska ta med mig på exempelvis handledning. Det tror jag också har format projektet. Sådant som inte varit rätt, material eller delar till verket har fått ligga kvar på HDK. Det som varit tillfälligt ointressant har inte fått följa med på handledningen, kanske har det skapat ett slags filter.

Foto genom tågets solskydd.

Bilderna.

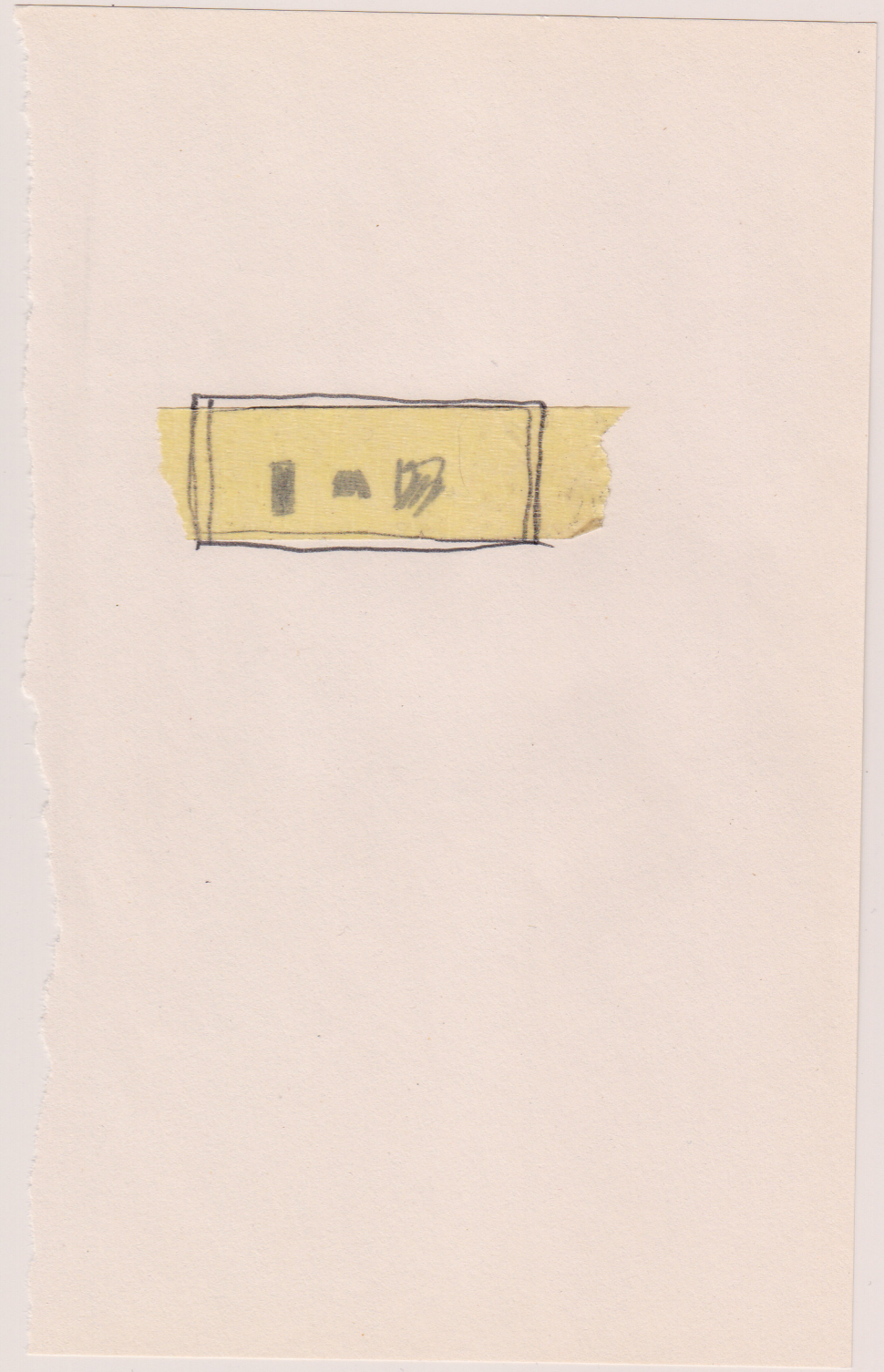
Jag har tidigare jobbat med smyckesamlingar som en enhetlig bild och använt mig mycket av kopian. Med hjälp av kopian har jag avbildat mina samlingar av smycken för att skapa ett visst slags djup i bilderna. Även för att förändra min egen syn på de föremål och smycken jag låtit avbildas i kopian, vissa saker verkade sticka ut och andra försvann i ett dunkel.

Men denna gång har jag inte använt kopian alls, men ändå jobbat ganska mycket med bilder. Jag fick tag i ett papper som kallas "sun print paper". Ett papper som ska exponeras i uv-ljus, sedan stoppar man exponeringen i vanligt vatten. Det var ett bra material för mig. Det var svårt att kontrollera exponeringen eftersom solljusets styrka och riktning spelade stor roll för hur bilden blev. Några fick ligga i solen med objekt placerade ovanpå i 20-30 minuter. När jag väl bestämde mig för att avbryta exponeringen var det försent att ångra sig.

Ibland har jag kunnat sett hela arbetsbordet som en slags bild och använt bilden som en metod för att se saker tydligare. Skrivaren har fått bli ett verktyg på ett ganska primitivt vis, jag har testat att skriva ut bilder på olika material och har kunnat använda den på ett lekfullt sätt.

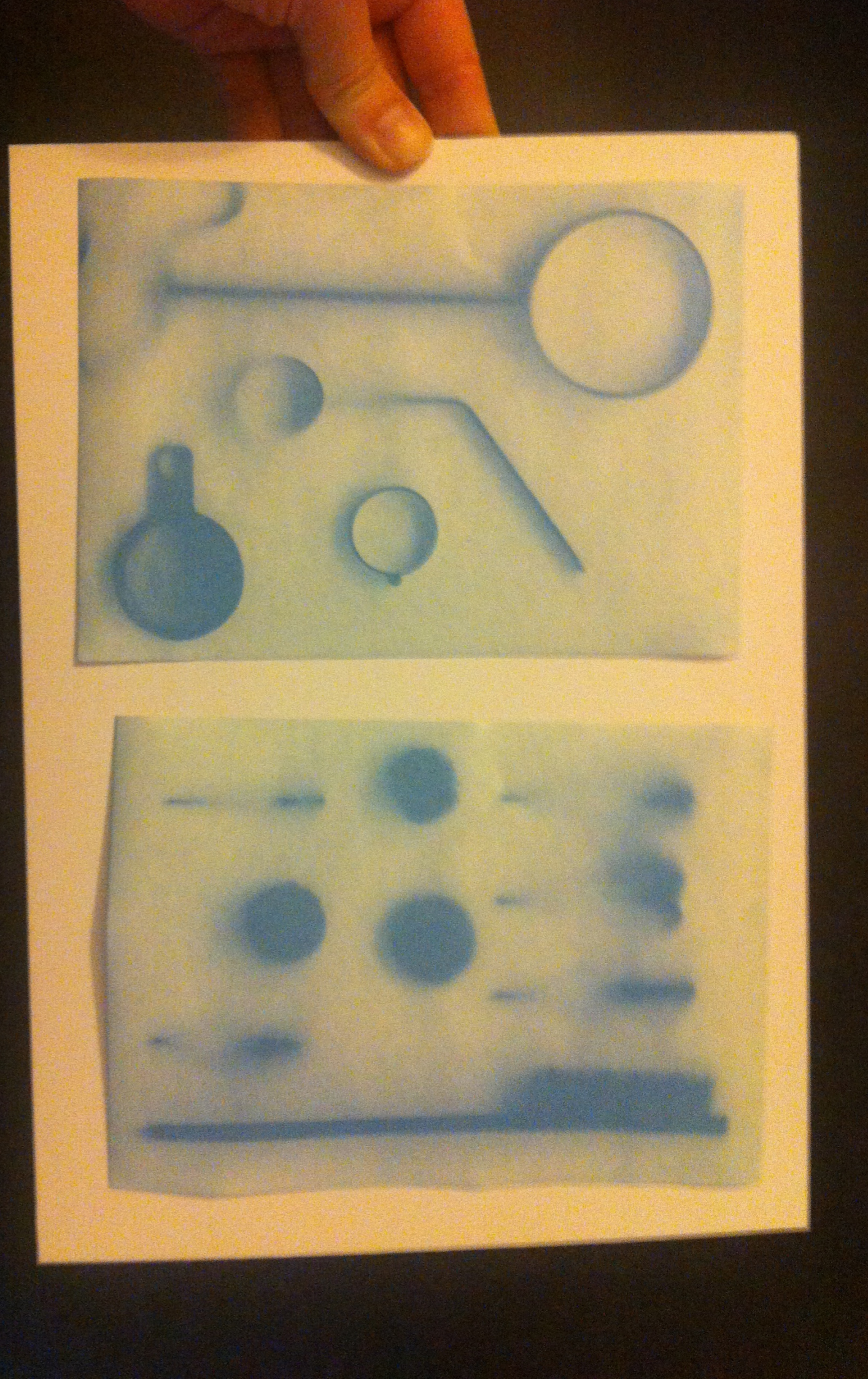

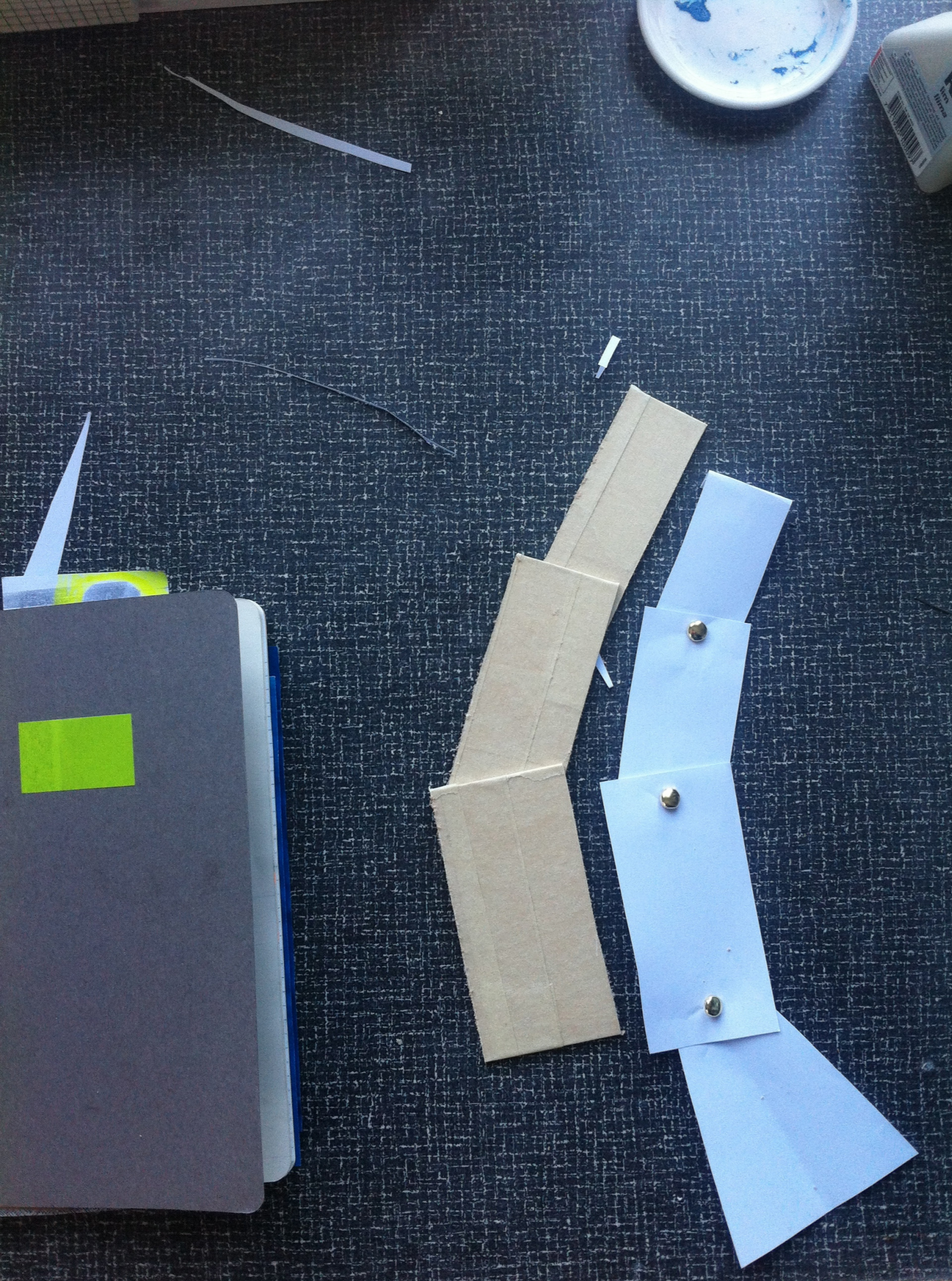
Handen, hantverket, utövaren.

Sol-tryck under exponering.

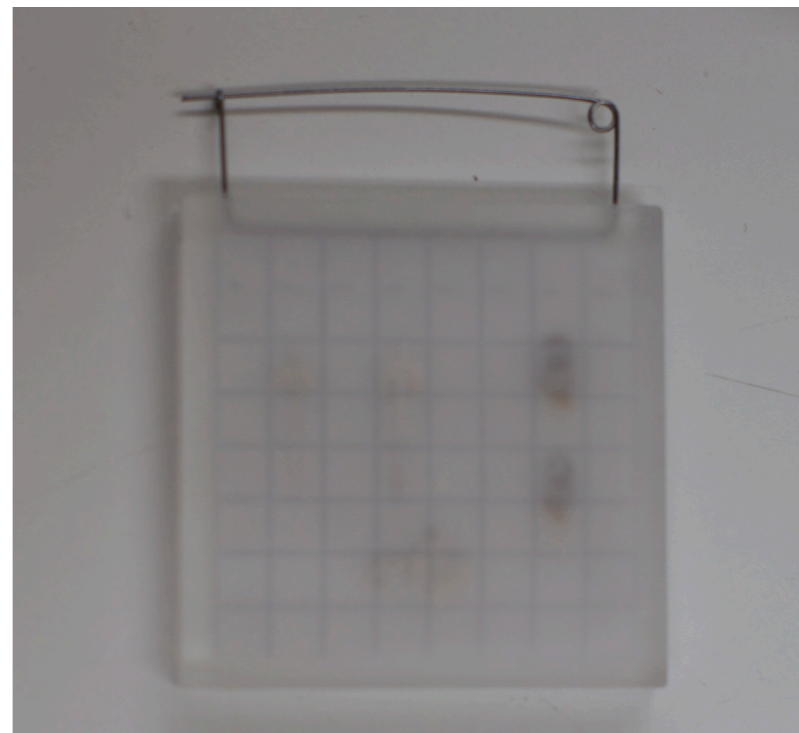
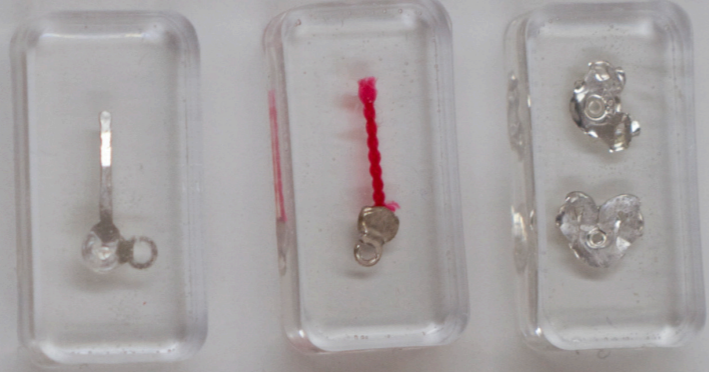
Modeller på kikare.

Smyckedelarna.

Jag tyckte att det var intressant att ta in komponenter från det traditionella smycket och belysa det. Ge det en plats i mitt verk.

I min verkstad där jag utfört mitt arbete fanns redan många av dessa delar. Jag valde ut några av dem, pressade dem (hamrade) och lät dem stanna i en rörelse med epoxyhartset till hjälp.

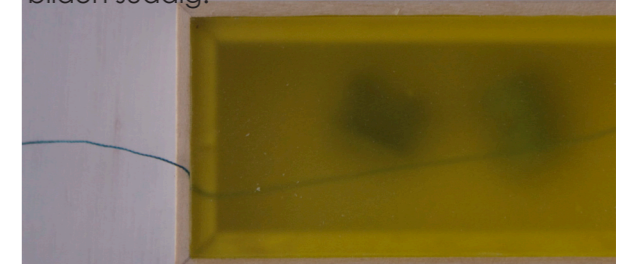

En dag föll det väldigt fina skuggor i verkstaden. Då fotograferade jag några förstoringsglas och luppår. Verktyg för undersökning och mått.

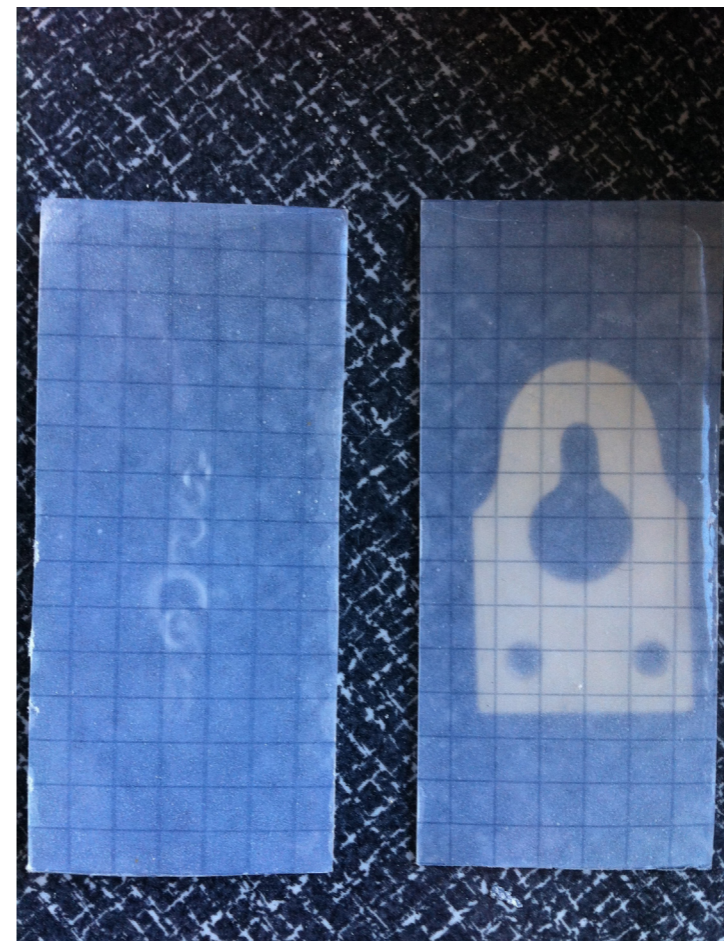
Den praktiska arbetsprocessen, verktyg och hjälpmedel intresserar mig. Här gjuter jag in en linjal och kedja i en burk, jag var tvungen att försöka styra kedjan så att inte hela fastnade i epoxyhartset.

Jag testade att göra lådor för att skapa en bild (av ett material) inuti. Det frostade glaset gjorde att det blev en effekt liknande den när man fokuserar en kamera. När jag höll det närmre föremålet blev det tydligt och när jag flyttade det längre ifrån blev bilden suddig.

En kamera under tillverkning. material; Björk, epoxyharts och akrylglas.

Föremål under epoxyhartsbelagt rutat papper.
75 x 30 mm.

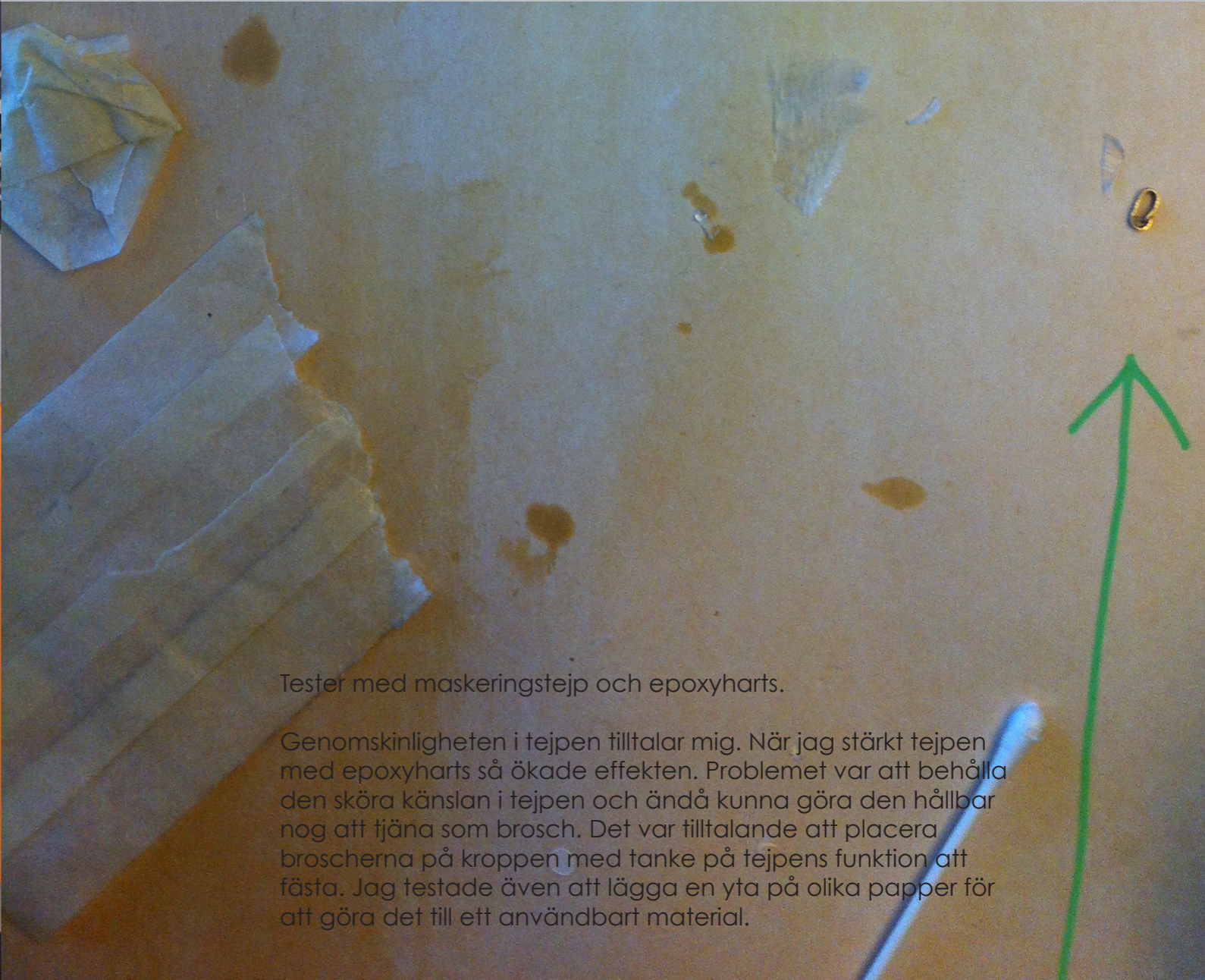

Allt går inte att mäta.

Rut med kikare och mått.

Tester med maskeringstejp och epoxyharts.

Genomskinligheten i tejp tilltalar mig. När jag stärkt tejp med epoxyharts så ökade effekten. Problemet var att behålla den sköra känslan i tejp och ändå kunna göra den hållbar nog att tjäna som brosch. Det var tilltalande att placera broscherna på kroppen med tanke på tejpens funktion att fästa. Jag testade även att lägga en yta på olika papper för att göra det till ett användbart material.

Sammanfattning

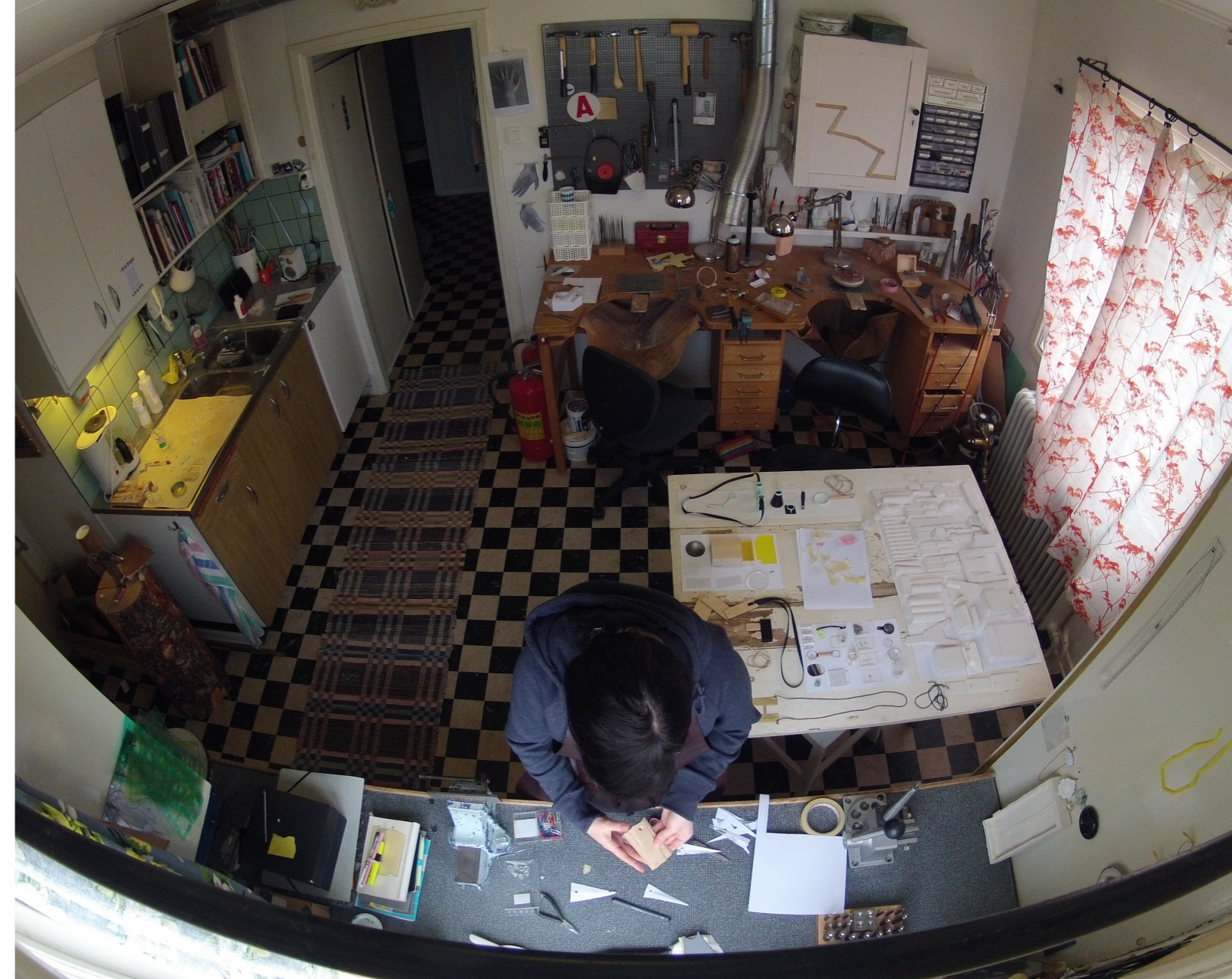
Under slutskedet av arbetet har jag inte riktigt velat släppa det, inte velat sluta göra nya saker. Det har blivit en vän i vardagen. Eftersom jag tillåtit mig att arbeta så fritt så har det gett mig lust till fortsättningen, till att arbeta och till det som kommer efter examensperioden. Sedan tycker jag att arbetets karaktär och atmosfär inte behövde ha en slutpunkt utan kunde ha en känsla av att vara i rörelse.

Färger och material har inte varit bestämda från första början men det har varit viktigt att de fungerar tillsammans. Den ljusa blå, den gula, den nakna träfärgen, vitt och svart har jag använt mig av. Material som jag har använt har varit det som finns omkring mig, jag har även köpt material jag varit nyfiken på.

Det har varit spännande att arbeta, jag har inte vetat var jag skulle hamna men till sist blev det ett sammanhang. En egen plats bestående av olika ting som samtalar med varandra. Saker har kunnat växa från bilder till ting och tillbaka till bilder. Det har varit en lek med verktyg och det traditionella vardagliga smycket och dess komponenter. Jag tycker att delarna i verket speglar en funktion. Det är viktigt, eftersom man även om man inte rör dem kan få en känsla av hur de känns i handen.

När jag ser tillbaka på mitt arbete så tycker jag det har varit intressant att se vad friheten i en process kan ge mig. Jag tycker också att jag lyckades komma förbi och bort från tanken på resultat, kanske i och med att jag var medveten om det problemet i början av projektet. Det är kanske något jag måste igenom för att kunna fortsätta bortom det.

Vägen framåt och viljan att göra saker intresserar mig. Att låta nyfikenhet vara drivkraft i test av material och former.

Tack till Wilhelm
och Rut.

